Első évfolyam. 20. szám. Abony, 1898. szept. 11.

Szerkesztőség: I-ső kerület 246. házszám, hová a lap szellemi részét illető közlemények küldendők.

Kéziratok vissza nem adatnak.

ABONY

Kiadóhivatal: SZERDAHELYI JÁNOS könyvnyomdája, hová az előfizetési pénzek, a hirdetések és ezeknek díjai, valamint a felszólamlások küldendők.

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI LAP. — MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési dij: Helyben házhoz hordva egész évre 4 frt, félévre 2 frt, negyedévre 1 frt. Egyes szám 8 kr.

Felelős szerkesztő: **Máthé József,** Társ-szerkesztő: **Viz Zoltán,** Kiadótulajdonos: SZERDAHELYI JÁNOS.

Hirdetmények: nyiltterek, valamint hirdetési dijak, közvetlen a kiadóhivatalhoz küldendők. Nyilttér sora 50 kr.

Faültetés.

Azt mondhatná valaki, hogy nagyon korai még a faültetésről beszélni, gondoskodni, — hol van még a tavasz.

Jól néznénk ki, ha csak tavaszszal jutna eszünkbe, hogy talán fát is kellene már ültetni.

A ki a faültetést alaposan, okszerűleg akarja végezni, már t. i. hogy sikere is legyen, annak már ősszel kell arról gondoskodni.

Nem korai tehát felszóllalásunk, annyival inkább, mert köztereink és utczáink faültetéséről kivántunk szót ejteni.

Arról — hogy kivánatos-e a közterekre és utczákra fákat ültetni — arról nem is beszélünk, mert senki sincs olvasóink között, a ki ennek helyes voltáról ne volna meggyőződve, a ki ne óhajtaná, ne kivánná, hogy szép lombos fák alatt járhasson.

De még arról sem kivánunk beszélni, hogy azok — a kik ennek a dolognak intézésére hivatva vannak — óhajtják-e, kivánják-e ezt a kérdést már most az ősszel fölvetni, akarnak-e ebben az irányban valamit tenni? — mert hogy akarják, arról meg vagyunk győződve.

Hanem más itt a dolog bibéje. A nagy közönség nem részesiti az utczára ültetett fákat olyan gondozásban, olyan védelemben, mint azt méltán megvárni lehet.

Ha már nem gondozzák is, az iránt majd csak intézkednék a város; hanem a védelem dolgában mindenféle hatóság tehetetlen, ha maga a közönség — tisztelet a kivételeknek — gondatlan és . . . (mondjuk ki magyarul) . . . rosszakaratú.

Ezt a rosszakaratot kivánjuk ostorozni.

Számos esetet tudnánk mutatni — csak járjuk sorba az utczán levő élőfákat — hogy haszontalan, rossz nevelésű gyermekek, nyegle sihederek szántszándékkal lefaragták, lehasogatták a fák héjait, kilóbázták a kis fákat helyéből, leverték, letördelték gyenge hajtásaikat.

Hát ez ellen hatósági védelem nincs, — nem lehet. Csak nem állithat a város minden utczasorra éjjel-nappal egy-egy baktert. Itt a közönségnek kell föllépni.

Ha azt mondja Abony város közönsége, apraja-nagyja, egytől-egyig mind, hogy az az élőfa, a mi oda van ültetve az utczára, a piaczra, az közös tulajdonunk, az a mienk, mindnyájunké, tehát az enyém is, — aki azt megrongálja, az nekem is kárt tesz: akkor nem fogják ellhalgatni, ha látják a rakonczátlankodók garázdálkodását, hanem egyszerüen bejelentik a birónak. Hogy a biró irgalmatlanul el fog bánni velök, arról meg vagyunk győződve.

De mig a más portája előtt levő fát idegen tulajdonnak tekintjük: addig ilyen közös védelemről szó sem lehet.

Zabolázzák meg a szülők gyermekeiket. Nem csodálnánk, ha Abonyban nem volna iskola, ha nem verte volna a tanitó a gyermekek fejébe a fák védelmét, — nem csudálnánk, ha ezek a fiatatalok valahol a vademberek között nőttek volna fel.

De ők maguk is nagyon jól tudják, hogy milyen rosszat tesznek, hogy kemény büntetés vár reájok.

A tavaszi faültetéshez már most ősszel kell hozzá készülni, a gödröket előkésziteni, de különösen a város közgyülésén határozni.

Minden igyekezet meddő marad egy nehány vásott rossz kölök, nehány neveletlen siheder gonosz lelkülete miatt. A képviselők nem merik a város pénzét erre a czélra megszavazni.

A város lakossága legyen őre a fáknak, a hatóság büntesse a farongálókat példás szigorral: akkor néhány év alatt szép lombos fák diszitik Abony utczáit és köztereit.

Nagy városoknak a szép épületsor, kis városoknak a szép lombos fasor adja a vonzó külsőt. Megforditva talán nem is jól venné ki magát.

KOMOLY.

TÁRCZA.

Dal.

Domboldalon virágzik a vad rózsa . . .
Hová tűntél éltem szebbik világa?
Álmodozva bolyongok künn az erdőn,
Eszembe jut elmult éltem s jövendőm.

Lombok között vigan dalol a madár,
Kicsiny fészkén hű párjára rátalál.
Én csak megyek, járok-kelek, keresem,
Hová lett a . . . merre tünt a kedvesem.

Crassus.

Vőlegény koromból.

A mult tél egyik estéjén, a lelkemre nehezülő unalmat elüzendő, bevetődtem a szinházba, ahol már két év óta nem voltam.

Szép Helénát adták.

Ott láttam meg őt, amint többed magával énekelt, s szinte a szemem káprázott belé! Hiszen szépek voltak valamennyien, de ő kiemelkedett, mondhatnám kiragyogott közülök. Kicsiny, vörös szandalokba bujtatott lábacskái, egész a molettségig gömbölyű s mégis karcsú termete, bágyadt, fehérszinü görög inggel fantasztikusan körülövezve, mely két oldalán egész a derékig felhasitva, járás közben kivillanni engedi a feszes, testszin trikóba zárt szoborszép lábszárakat, félig fedetlenül hagyott duzzadó, márványszerü keble, pajkosan mosolygó, rózsaszin pirral befutott arcza, félig sejtelmes fitos orra, örökké nevető kék szemei, görög módra fésült, aranyabroncsokkal körülfont, hamvasszőke dús haja, mely szinte villódzó fényt árasztott maga körül: oly észbontóan széppé tették, hogy amint a szinpadra kilépett, egyszerre minden látcső feléje irányult s a gyönyörteljes bámulat önkéntelen „áh“-ja morajlott végig a házon.

Azt sem tudom, hogyan jutottam ki a szinházból. Nem tehetek róla, imádom a félig sejtelmes fitos orrokat.

Bezzeg eljártam ettől a naptól kezdve minden este a szinházba. Lett légyen jó vagy rossz idő, én a hivatalos óra végeztével már ott ácsorogtam a szinház szinpad felőli bejáratánál, lesve, hogy mikor jön az é d e s öltözködni. Rendesen 6 órakor jött, de ritkán egyedül; most egy katonatiszt, majd egy uracs, s néha egy szinész kollegája kisérte. Engem meg a féltékenység majd tönkre silányitott. Mindennap feltettem magamban, hogy bemutatom magamat, de a szende hangon elrebegett „kezét csókolom“-on túl nem tudtam menni. Azt is alig birtam összeszorult torkomból kipréselni, mig ő bájos mosolylyal viszonozva üdvözlésemet, belebegett a szinházba.

Egyszer aztán merész dologra határoztam el magamat. Megtömtem zsebeimet a czukorkák valamennyi válfajával, vettem a virágkereskedésben egy gyönyörü mellcsokrot 5 frtért, melléje tettem egy névjegyet, amelyre ráirtam: „Az önt mindennap a szinház ajtajában váró imádójától“ s ezt beküldtem az öltözőjébe.

Másnap még a szokottnál is dobogóbb szivvel lestem érkezését. S óh égi kegy, egyedül jött.

Odarohantam hozzá s elrebegtem neki a nevemet.

— Áh, ön küldte tegnap azt a gyönyörü csokrot? Köszönöm é d e s, — mondá kezét nyujtva s belibbent az ajtón.

— É d e s!! Azt mondta, hogy é d e s! És a saját kezével fogott velem kezet! — orditám egy szembejövő alakra s mérhetetlen boldogságomban átölelve őt, össze-vissza csókoltam.

Csak aztán vettem észre, hogy egy szurtos dekorátour volt.

Rohantam a kertészhez s ismét egy 5 frtos mellcsokrot küldtem neki, s addig küldözgettem neki a virágokat, a czukorsüteményeket stb. effélét, mig jóformán minden megtakaritott pénzecském elfogyott; de bizalmasabb ismeretséget kötöttünk.

Egy napon végre teljesült a legforróbbb vágyam: ő meghivott, hogy másnap délután látogassam meg a lakásán.

Másnap kifogástalan „parade adjustirungba“ vágva magamat, bekopogtattam hozzá. Nehéz, törökös szövetű, bő házi köntös volt rajta. Legigézőbb, leghóditóbb mosolya kiséretében nyujtotta

Csendélet a szelei-uton.

Ez alatt a czim alatt küldött be valaki hozzánk egy terjedelmes czikket a Kisasszony-nap estéjén a szelei-uton történt zenebona, csetepaté felöl. A tisztelt czikkirónak nem volt tentája . . . epével irt . . . az pedig nem járja. — Mindenkit kárhoztatott, még a toronyőrt is, hogy mért nem verte félre a harangokat (no még az kellett volna), mindenki hibás, mindenki vétkes, csak azokat nem kárhoztatja, akik ott az utczán garázdálkodtak. Azokat egyszerüen v a d a k n a k nevezi.

Ha rajtunk állna, mi azokkal a vadakkal ismertetnénk meg, hogy milyen a nem vadak társadalma, de aztán a szájokban maradna az ize.

Borzasztó az, hogy nem lehet éjjel az utczán menni. Hiszen nincs ostromállapot . . . Kisasszonynap estéjén a vendéglő udvarán volt czirkuszból ment hazafelé a publikum, férfiak, nők vegyest, — mint már ilyenkor szokás. Egy polgártársunkat egy csapat duhajkodó suhancz a szelei-utczán közrekapta s elkezdték fojtogatni, czibálni, öklözni, minden ok nélkül és ebből lett olyan csődület, hogy csak az erélyes közbelépésnek sikerült a nagyobb veszedelmet megakadályozni. Hát ilyen a szabad polgár, hát ez a szabadság, hát ezért van az iskola, ezért van a templom?..

Egyébiránt ezeknek a rakonczátlankodóknak nagyon fonák fogalma van a polgári jogokról, a polgári kötelességekről, a polgári szabadságról, — ezek az iskolába is csak ugy mentek, ha hajtották őket, a templomba járást sem veszik komolyan, hanem a korcsma . , . a korcsma az éltető elemök, — ott aztán elvadulnak, letörlik rólok azt a kis szelidséget, a mit a tanitó, a pap rakott rájok. Nem szólunk bele a hatóság megtorló intézkedésébe, hanem azt gondolnánk, hogy legjobb lenne a korcsmák számát a lehető legkevesebbre leszállitani, a gyermekeket és pedig az ismétlő iskolásokat is a legnagyobb szigorral iskolába hajtani. A szülők, a felnőttek a családban is hassanak a lelkökre, hogy az ilyen dolog nem méltó az emberhez, hogy aki veszekszik, az megszünt ember, Isten képére alkotott ember lenni, — az vadállat, ördögi lelkü vadállat.

Méhzsongás.

A méhek beteleltetése.

Amint tavaszszal a méhek melegebb idő által nagyobb tevékenységre, a fiasitás gyarapitására serkentetnek, ép ily arányban csökken az őszkor, a mikor a napok rövidülnek és a méhek nézve olyan, mint a munkásnak a fáradságos munka után az est. A természettől ösztönözve, nyugalomra készülnek. Az őszi idő a méhekre őszszel betapasztanak minden fölösleges nyilást, mint pld. kaptárrepedést, az ablak és oldalfalak közti rést, sőt némelykor a röplyukat is szűkitik. Szóval a léghuzam távoltartása czéljából minden nyilást ragasszal vonnak be s csak a röplyuk marad nyitva légtisztitásra. E munkában támogassuk méheinket és rendezzük be a család téli fészkét. Amint a mézhordás megszünt és a méztérben és költő ürben levő fölösleges méz kiszedetett, akkor be kell rendezni a költőürt; ez rendesen szeptember hó elején történjék.

A beteleltetésnél a következő négy pontra figyeljünk: a) az anya ápolására, b) a család népességére, c) a téli mézkészletre, d) a téli fészek berendezésére.

Az anyáról tudnunk kell, hogy milyen idős és képes lesz-e a jövő tavaszon megfelelőleg petézni? Általában 2 éves anyánál idősebbet ne teleltessünk be. Őszkor, ha az elöregedett anyát elpusztitjuk, a család szivesen elfogadja a fiatalt. Ha pld. az anyát reggel kifogjuk és este az új anyát szoktatóba téve adjuk be a családnak, az minden veszedelem nélkül elfogadtatik.

A betelelendő családok oly népesek legyenek őszszel, hogy legalább is 4 lépközt befödjenek. Gyengébb családok kitelelése már nem biztos, az ily gyenge családok egyesitendők. Az egyesités őszkor nem jár nagy veszedelemmel, mivel az egy természetü méhek — ha óvatosan járunk el — szivesen türik egymást. Az egyesitést ugy hajtjuk végre, hogy az egyesitendő család anyját reggel elpusztitjuk, népével éreztetjük az anyátlanságot, mire — őszkor — egy nap elegendő. Az est beáltával rakjuk az egyesitendő családot az erősbitendő család mézürébe, mely az éjelen át az anyát érezvén, a költő ürbe huzódik le és szépen egyesül. Ezen eljárásnál főfigyelmünk a jobb és fiatalabb anyára legyen.

A téli mézkészletnél igyekezzék a méhész annyi mézet adni, hogy a család minden körülmények között május hó 1-ig kitelelhessen, mert nem ritkán történt már az, hogy a legnépesebb és legalkalmasabb anyával biró család — mivel igen nagy tevékenységet fejtett ki, a tavaszi kedvezőtlen idő következtében a méhész hanyagsága folytán áldozatul esett, vagyis éhen halt. A téli készletnek mindenkor elegendő, ha 6 keretet mézzel tökéletesen megtelve adunk méheinknek. Hogy pedig a méhek a mézzel telt lépek mellett mégis el ne pusztuljanak, helyezzük a mézet oda, ahol természetüknél fogva keresik.

A téli méhfészek berendezését nem szabad a méhekre magukra hagyni, hanem intézzük mi ugy, hogy az mindig a téli méz-készlet alatt legyen. Tudjuk, hogy a méhek a téli fészket ott rendezik be, hol az utolsó fiasitás van. Ha esetleg az utolsó fiasitás a költő ür felső keretein lenne, akkor fölöttük elegendő méz nem volna; rakjuk tehát a fiasitásitást a költő ür alsó sorába ugy, hogy azok egy harmadrészben mézzel legyenek megtelve s ezek fölé pedig egészen telt lépeket helyezzünk. Végül pedig nem árt, ha utolsó keretül üres lépeket helyezünk.

Gondolatok.

A természet, mely a nőnek több szeretetet adva, őt több veszélynek és fájdalomnak tette ki, az önzés és nyugodt okoskodás helyébe, melyben a férfiú erejét és vigasztalását találja, neki épen a szeretetet adta támaszul, a szeretetet, melynek él s melyért meghal, mely által boldog, mely miatt boldogtalan, melyért mindent tesz és mindent feláldoz, még bánatát is.

*

Az ember saját hibája, ha abban, amit a sors vagy az isteni gondviselés reá mért, megnyugodni nem tud.

*

Vannak emlékek, melyeket csak könnyek moshatnak le s melyeknek nyomai soha sem tünhetnek le egészen.

*

Miért siratjuk annyira kicsiny halottainkat? Ha a nap a harmatcseppet fölszivta, a kelyhet sajnálhatjuk, melyen az függött, de nem a cseppet, mely csak tisztább helyre emelkedett.

MI UJSÁG?

— **A legszebb királynő.** Holnap koronázzák meg a hollandusok kiralynőjüket, a ragyogó szépségü 18 éves V i l m á t, a boldogult III. Vilmos király árváját, aki — fiutód nem létében — atyját követi a trónon. Vilma királynő a milyen szép, épen olyan szellemdus. Sajátságos intézkedése a sorsnak, hogy a békés érzelmű, szorgalmas, munkás hollandus nép — most az általános béke hajnalhasadtával — olyan uralkodót kap, aki már neménél fogva is irtózik a vérontástól és aki nemes lélkének teljes erejét népének boldogulására, hazájának felvirágzására fogja forditani.

— **Szabolcska Mihály** a jeles költő, a jelen kor Tompa Mihálya, Temesvárra szándékozik átköltözni. Ugy áll az ügye, hogy a temesvári evangelikus református egyház valószinüleg egyhangulag fogja megválasztani lelkészévé.

— **Ismètlő iskola.** A községi iskolaszék tudvalevőleg elhatározta, hogy az ismétlő iskolákat most nem bolygatja, azok maradnak egyelőre úgy, mint eddig voltak, hanem a gazdasági szakoktatásról gondoskodik, még pedig ebben az uj tanévben csak a fiúk számára, — a leányok nem fognak tanulni gazdálkodást. (Ráférne pedig némely részére. Szedő.) Az iskolaszék egy szükebbkörü bizottságot küldött ki, a melyik a következő javaslattal lépett fel. — Tanittassék a gazdaságtan a róm. kath. iskolánál két tanteremben, az ev. ref. iskolánál egy tanteremben. Az az egypár Izraelita fiú, aki sem közép iskolába, sem ipariskolába nem jár, menjen a gazdasági tanórára a református fiú iskolába. Tanitási idő októberben, áprilisban és májusban csütörtökön d. e. 8—10-ig a katholikus iskola két osztályában egy-egy óra, 10—11-ig a református iskolában. November elsőtől márczius végéig csütörtökön és vasárnap ugyanazon órákban. A gazdaságtant Horváth József r. kath. tanitó adja elő.

— **Gazdasági előadás.** A mezőgazdasági ismeretek terjesztése czéljából a földmivelésügyi miniszter az elmult télen több helyen rendeztetett szakszerü előadást, melyeken — alkalmazkodva a földmivelő nép egyszerü viszonyaihoz, ismeretkörének csekélyebb igényeihez — első sorban azon helyi gazdasági kérdések lettek fejtegetve, melyek a gazdaság körében előforduló hibák megjavitását czélozzák; továbbá czélszerü fogásokkal, hasznos újitásokkal ismertették meg a tanulni és haladni vágyó földmivelő népet. A 670 községben 2005 előadást tartottak, melyeken 200 ezer halgató vetr részt a földmivelők sorából s azok között 88 ezet darab olyan könyvecskét osztottak szét, melyek

---

kézcsókra patyolat finomságú kacsóját. Valami négy éves kis leány játszadozott a szobában, aki feltünően hasonlitott hozzá s nagy okos szemeivel kérdőleg, bámulva tekintett fel reám.

— Bemutatom önnek a leányomat, Pipikét — mondá aranyos egyszerüséggel az é d e s. Férjem ugyan nincs, de hiszen nagy lelkek az ilyen kicsiségen nem ütköznek meg.

Hát bizony én egy kicsit megütköztem, jobban mondva meg voltam zavarodva, ami azonban csak azt bizonyitja, hogy nem vagyok valami nagy lélek. Hanem azért leültem a mutatott helyre, a divánra, A kis Pipike egész barátságosan ott termett mellettem s felkuporodott az ölembe.

— Bácsi, maga lesz ezután a mama udvarlója? — kérdé egész naivul.

Rá kellett hagynom, hogy igen.

És aztán mindeunap meglátogattam s mindennap jobban belebelodultam. Mert ő kitünően értette a módját. hogyan kelljen az embernek a szerelmét az imádatig, vágyait az örjöngésig fokozni. Csak úgy bánt velem, mint macska az egérrel. Jól tudta, hogy szeretem, s ő is mutatta, mintha szeretne engem, s néha, mintha mámorában elfeledkeznék magáról, át hagyta a derekát ölelni; de mire megakartam csókolni, ijjedten taszitott el magától. Nincs az a tizenhatesztendős ártatlanság, aki a szemérmes tartózkodást oly kitünően tudná mutatni, ahogy ő játszotta.

Végre egy csillagfényes estén, mikor a szinházból hazakisértem, a kapuja előtt tartottam neki egy olyan szerelmi vallomást, hogy még ő is belepirult. Valóságos melodráma volt. A zenét hozzá a megfagyott hóval boritott háztetőkön a holdfénysugár özönében szerelmeskedő macskák panaszosan jajgató kardala képezte. Megkértem feleségül.

Az ő felelete egy édes, hosszú, forró c s ó k volt. Három menyasszonyom volt már rajta kivül, de annyit bizvást mondhatok, hogy ugy csókolni, mint ő, kerek világon nem tud senkisem.

Nem mertem azokat a szerencsétlen, régi jegygyürüket használni, hanem ujakat vettem s február hó 20-án megtörtént az eljegyzés. E naptól kezdve virágvasárnapig az én életem boldogságos álom volt. Azok a szenvedélyes ölelések halálom órájáig életem legbájosabb, legtündéribb emlékei lesznek.

De hajh! jött a virágvasárnap s ő neki a szintársulat nyári állomására kellett indulni. Szomoru voltam nagyon. Ő nem! Egyre vigasztalt.

— Lásd baba, minden nap fogsz irni és minden második leveledre válaszolok. Aztán minden héten meglátogatsz, hiszen nem messze leszünk. Ugy elrepül az a pár hónap, mint a semmi. Októberre megjövünk ismét s akkor megtartjuk az esküvőt.

Elutaztak. Eleinte minden szombaton meglátogattam menyasszonyomat, ott töltve nála a vasárnapot. A negyedik vagy ötödik héten azonban már nem birtam bevárni a szombatot, hanem két napi szabadságot kértem s elutaztam.

Az ablaka előtt elhaladva, ösztönszerüleg benéztem. Ott ült, egy császárszakálú bakatiszt ölében. Ők is megláttak . . .

Tableau!!

Ha még valami deli, aranyzsinoru atillás huszártiszt lett volna! De egy császárszakálu bakatiszt.

— Persze! hogy még az nap visszaküldtem neki a jegygyürüt.

gazdasági dolgokat tartalmaznak. Vajjon eszébe jut-e valakinek, hogy a ránk jövő télen itt Abonyban is legyen ilyen egypár előadás; mert bizony ránk férne, — nagyon el vagyunk maradva a világtól. Arra nem is merünk gondolni, hogy földmivelő fiatalságunk részére olyan négy hónapos tanfolyam legyen berendezve, a milyen a mult télen az egész országban is csak 11 helyen volt. A négy hónapos tanfolyamokon a rendszeres gazdasági gyakorlati szakképzés a czél, hogy igy avatottságot, a kivitelben gyakorlottságot és az okszerü gazdasági ismeretek terén általános tájékozást nyerjen a hallgató. — Mindezek ugyan áldozattal járnak, de a földmivelésügyi miniszter ugy látszik nem retten vissza a pénzbeli áldozattól sem, csakhogy Magyarország gazdálkodó népe előtt meggyujthassa a haladás szövétnekét, mely azt a jobb létbe vezérli. — Bizony — bizony a haladás, a civilisatio nem a divat majmolásából, hanem minél több tudás szerzéséből áll... A jó pap is holtig tanul...

— **Méhészet.** Tóth János méhészeti vándor tanitót, a ki évek előtt nálunk volt róm. kath. tanitó, a kormány méhészeti felügyelővé nevezte ki s Félegyházára tette. Abony is a félegyházi kerületbe van beosztva.

— **Polgári iskola.** A czeglédi gymnásiumról annyit hallottunk, hogy annak a jövő 1899—1900. tanévre járó költsége az államköltségvetésben föl van véve. — Ott tehát már majd csak lesz gymnasium, hanem az abonyi polgári iskoláról hallgat az irás. Sajnos, hogy erre vonatkozólag még nem sikerült ilyen jó hirt hallanunk, — hogy nem lehet szerencsénk tisztelt olvasóinkkal ilyen jó hirt közölhetnünk.

— **Óriási haladás.** Valóban ma-holnap nem lesz megfejthetetlen titok, mert a tudomány oly óriási léptekkel halad, olyan vivmányokat mutat fel, hogy az embert bámulatba ejti. — Egy kapitány olyan készüléket talált fel, melylyel egyik robogó vonatról a másik robogó vonatra lehet telegrafirozni és az állomásokra is s viszont az állomásokról a vonatokra. Ezután tehát már ha unja magát az ember a kupéban — és ha pénze is van — elkezd távirat utján beszélgetni azzal, akivel akar.

— **Tanuljatok abonyiak.** Úgy hallik, hogy a kaszárnyánál felgyülemlő trágyát Unghváry László czeglédi műkertész akarja megvenni és innen szálittatja át Czeglédre. Az abonyi ember még a tanyára is keservesen birja kivinni. Ej, ej.... de nagy szégyen lesz az, ha abonyi gazdákat igy lefőzik.

— **Matuzsálemek.** Három öreg emberről emlékezik meg az irás, mint a kik leghosszabb kort értek. — Az egyik egy angol halász, a ki 169. éves korában halt meg, — a másik egy skót, aki 180 évet élt, — a harmadik magyar ember volt, Zárt Péternek hivták, — 1539-ben született és 1724-ben halt meg, tehát 185 éves volt, midőn Nagy-Kövéresen meghalt. Botra támaszkodva még tudott jönni-menni; látott is még valamit, de nem sokat. Haja és szakálla a denészhez hasonlitott és volt még neki nehány foga. — Mikor az öreg meghalt, a legfiatalabb fia 95 éves volt.

— **Névmagyarositás.** Legközelebb Abonyból hárman magyarositották a vezeték nevöket, u. m. Bernstein Ede lett Boros, ő csak Abonyban született, de Kunszentmártonban lakik, — Deutsch Mózes lett Dezső, a Deutsch Ignácz és Sűsz Léni fia, most rőfös kereskedő segéd, — Sűszer Gyula lett Tarján, a Schwarz Jeni fia, a ki most tanuló.

— **Város korcsmája.** A város korcsmája ellen általános a panasz, hogy azt a régi ócska fészket nem kellene már megtűrni a város közepén, vagy ha az épület meg marad is, legalább korcsmát nem kellene ott tartani. A részeg emberek a legtrágárabb beszédekkel illetik a járó kelőket és szemérmetlen, ocsmány magaviseletök undorral tölti el a tiszta gondolkozásúakat, Inkább álljon üresen száz esztendeig, minthogy tovább is korcsma maradjon. — Iskolára nincs hely, hanem korcsmára van?

— **Utczai támadás.** Kisasszony napján késő este történt az is — csakhogy nem a szeleiutczán — hogy három nő ballagott hazafelé a czirkuszból. Egy iparosnak látszó ember-e vagy legény (a sötétben nem lehetett jól kivenni) részegnek tetetve magát, neki ment a nőknek s jobbra-balra taszigálta el az útból. Nem vette észre az ipse, hogy a nők háta megett még valaki más is, t. i. a kiséröjök ballag. Ez egy hatalmas tenyerü intelligens uri ember volt, aki úgy képen teremtette a garázdálkodót, hogy az egyátóhelyében összerogyott s úgy összekapta magát, mint a gombolyag. Csak lassanként tért magához, csöndesen feltápászkodott — egyszer aztán mint a kilőtt nyil úgy elszaladt, hogy az agár sem érte utól. — Látszik, hogy nem volt berúgva, — csak kötődzködni akart.

— **Sertésvész.** Ugy hirlik, hogy a sertésvész Tisza-Földváron járványosan lépett föl.

— **Étterem.** A látni való ujdonságok egyike Budapesten a **Nemzeti szálloda** diszes étterme a **Váczi-utczában,** mely eddig bérletben volt és melyet **Balogh Ödön** szállodás a legnagyobb müizléssel átalakitott és saját kezelése alá vett; igy az étteremhez kötött követelményeket is csak ő, a legmesszebb menő figyelemmel teljesitheti; ez oknál fogva Balogh Ödön, az éttermet és konyhát átvéve, sikerült is ugy a szakácsot, mint a szakácsnét, melyek nevezetesek, megnyerni; gondoskodott szinte a pincze tökéletességéről is, mi által étterme legszebb és legkellemesebb tartózkodási helylyé vált, melynek megtekintése is már élvezetet nyujt, miért is azt tisztelt olvasóinknak legmelegebben ajánljuk.

Budapesti levél.

A főváros ipari és kereskedelmi vállalatai iránt az utóbbi időben csökkent a bizalom a vidéken és sokan Bécsbe fordulnak megrendeléseikkel. Sajnos, igaz, hogy nagy számmal van megbizhatlan czég Budapesten, miként az minden nagy városban előfordul, hogy akadnak inkorrekt kereskedők; de van nagy számmal szolid, a kereskedelmi tisztesség minden követelményének megfelelő olyan kereskedőházunk és gyárunk, mely méltó a teljes bizalomra; csak meg kell válogatni, meg lehet találni Budapesten minden szükséglet kielégitésére a legjobb forrásokat. Egyike ezeknek a **Geittner** és **Rausch** czég központi üzlete az Adrássy-ut 8. sz. alatt, hol legnagyobb raktára van müszaki czikkeknek, ipari szerszámoknak és szerszámgépeknek, fém és vasáruknak, háztartási eszközök és konyhafelszereléseknek, mindennemü gazdasági eszközöknek, a tejgazdasághoz és tejüzemhez szükséges minden tárgyaknak. — Különösen felhivjuk tisztelt olvasóink figyelmét a **Geittner** és **Rausch** czég számtalanszor kitüntetett saját gyártmányú tüzi fecskendőire, tüzoltó-felszereléseire, házi és gazdasági kutaira s minden czélra szolgáló szivattyuira, valamit saját gyárában előállitott malomkő-készitményeire.

A főváros ismét egy nagyszabásu müteleppel gyarapodott, mely különösen a zongora-müvészetet kultiváló közönséget érdekli. **Heckenast Gusztáv zongora-termei,** melyek 1865. óta állanak fenn Budapesten, a Kigyó-utczából, hol helyiségei már szüknek bizonyultak, Gizella-tér 2. sz. alatt a Váczi-utcza sarkán levő ház első emeletére helyeztettek át; itt a bel- és külföld leghiresebb gyártmányu zongorái oly óriás és diszes teremben vannak felállitva, minőhöz hasonló Magyarországon nincsen. Ehrbar, Schiedmayer, Schweighofer sat. gyártmányai egy teremben, négy hosszu sorban felállitva, egész sétaszemlére nyujt alkalmat s gazdag választékát teszi megismerhetővé a legjobb szerkezetü, legszebb hangu zongoráknak. Az az előkelő jó hirnév, melylyel **Heckenast Gusztáv zongora-terme,** ugy a fővárosban, mint az egész országban már évtizedek óta bir s melyet mindig méltán kiérdemelt, bizonyára csak növekedni fog ezzel a nagyszabásu intézménynyel. — Felhivjuk tisztelt olvasóink figyelmét, miszerint zongora-szükségletük esetén Heckenast Gusztáv zongora-termét meglátogatni el ne mulassza.

A vidéki városok nagyobb részében a közutak roszszasága ellen állandó a panasz s a helyi közlönyök különféle változatokban szellőztetik e kérdést. Mezőtur közutainak járhatlanságát s ezzel összefüggőleg ennek a gazdaságra káros voltát emeli ki; Abony a sok esőzés után panaszkodik, hogy a gyalog utakon is nyakig járnak a sárban. Nagy-Kőrös is aszfaltburkolatu kocsiutat készittet; — s igy a vidéken számtalan városban sürgetik a gyalog- és kőzutak jó karba hozását, szilárd burkolását. Ez alkalomból emlitjük fel, hogy Budapest székes főváros tanácsa kipróbáltatta az összes kövezési, illetőleg közútburkolási módokat s az aszfaltot és aszfaltmakadam-burkolatot találta a legtartósabbnak és legczélszerübbnek s utasitotta a mérnöki hivatalt, hogy tegyen előterjesztést az aszfaltnak az egész főváros területén való alkalmazására. **A Magyar Aszfalt-Részvénytársaság** már a vidék sok városában meggyőződtette a közönséget, hogy a gyalogjárdák aszfaltozása és a közutak aszfaltmakadam burkolása a legolcsóbb és legjobb, sőt igen előnyős fizetési feltételeinél fogva annak igénybevételét is rendkivül megkönnyiti; mindezeknél fogva ajánljuk, hogy ott, ahol gyalogjárdák és közutak jó használható karba helyezését tervezik, forduljanak a **Magyar Aszfalt-Részvénytársaság** igazgatóságához (Budapest, Andrássy-ut 30.), honnan minden kivánt felvilágositást és költség-előirányzatot dijmentesen nyerhetnek.

A villamvilágitás nem remélt óriási elterjedést ért el Magyarországon. Minden jelentékenyebb vidéki város, hol a közvilágitás kérdése még megoldva nem volt, a villamvilágitás nagy előnyösségeit felismerve, azt rendeztette be, mely az ipar és gazdaság szolgálatában, mint hajtóerő is nagyon hasznos. Ugy a gazdaság, mint az ipar terén nagyon elterjedtek a munkagépek, ezek hajtására a villamos erő a központi telepből szállitva igen jutányos és előnyös; már ez a körülmény is ajánlatossá teszi a villamvilágitás berendesését mindenütt, ahol azt még nem létesitették. A legtöbb villamvilágitási telepet hazánkban a **Siemens** és **Halske** részvénytársaság rendezte be, ez a világhirü vállalat, mely már nevével is a villamvilágitás fogalmát fejezi ki. Ahol tehát a villamvilágitás berendezését tervezik, forduljanak ez iránt a **Siemens** és **Halske** részvénytársasághoz (Budapest, Kerepesi-ut 21.), hol tervezeteket és költségelőirányzatokat dijmentesen készitenek.

CSARNOK.

Intelem.

— Hammer. —

Fájó keserv közt bizz az égben,
Hol fénylik a csillagsereg;
Közel hozzád ők messzeségben
S távol a közel-emberek.

Csak sirj te, hogyha győzi könyed,
Sird fájdalmad láttatlanul,
Ne tudja senki, hogy te szenvedsz
S hogy ismerős neked a bú.

Ha a világ vakon elátkoz,
Csendes erdő mélyét keresd,
Uj kedvet nyer ott hivatásod,
Bizalmat és szabad kezet;
És hogy magad előtt megállhass,
Hordod győzelmedet belül,
De a világ mit sem gyanitson
Lelked nehéz küzdelmiből.

Legyen felhivás néked ujra,
Ha sikerült egy szép müved
S gondold, hogy Isten ugy akarta,
Ha kiküzdtél egy hű szivet,
Ha lelked édesen ragadva
Egészen szent örömben él, —
Ne legyen irigy a tanuja,
Embert ne lásson az a kéj!

Az önzőt megvetés kövesse,
Ahányszor üldöz tégedet;
Ne reszkess semmi trón előtt se,
Fél a rossz lelkiismeret,
Csak Istened előtt borúlj le
Éj csendjén s légy alázatos,
Ajkad akaratát rebegje!
Embernek ne hajtsd homlokod.

S ha Istennek szent végezése
Igen nehéz próbára hí,
Hozzá fordulva csak egészen,
Maradjon köztetek a kín.
Ne szóljon ajkad soha róla,
Bár szived majdnem megreped,
Inkább törjön ezer darabra,
Csak a világ ne tudja meg!

Németből ford. **V. Z.**

Egy álom.

Irta: **K. B.**

Egy ünnepi napnak délutánján, a kiállitási idő alatt, egyedül sétálgatok a kiállitás területén. Utam ép a „Közoktatási csarnok“ előtt vezetett el s véletlenül — harmadszor is, bevetődtem e diszes kiállitási csarnokba.

Ujra, mintha most látnám először az ott szemlélésre kitett tárgyakat — nézegetem azokat. Alig megyek egynehány lépést, megszólit egy elegánsan felöltözött, közép korabeli hölgy s kér, nem-e kalauzolnám őt e szép csarnokba?

Az igazat megvallva, nem nagy kedvelője vagyok az efféle kisérésnek, kalauzolásnak, de én udvarias férfi lévén, elfogadtam a különben nem visszariasztó hölgy kérését.

Ezután magam vettem fel a szót, magyarázom, mutatom az egyes tárgyakat, mig végre valahára nem volt mit s miről beszélnem, kénytelenek voltunk nagy dicsérés mellett elhagyni e csarnokot.

Kiértünk a szabadba.

Én megköszönni akartam a kalauzolást, de ő kérve-kért, ne hagyjam el, legyek legalább még egynehány csarnokban is kisérője, magyarázója, mert ugymond: Ilyen szép, derék embert (akkor még az voltam) nem látott, mint én s ujra kért, ne hagyjam magára, legyek kisérője.

Mit kellett tennem — rá álltam.

Elvezettem az „Egészség-ügyi“, majd a „Gyermek nevelési pavilonba“ s mindenütt amiről s a mit tudtam — beszéltem. De olykor-olykor az én hölgyemre, ki megnyerte tetszésemet — félszemmel rá-rá pislantottam. S ha észre vette — elmosolyodott.

Lehetett az idő már este 7 óra. Éhes is s fáradt is voltam, na meg meg is untam már a mászkálást, nagy meghajtas s kézszoritás után elakartam válni hölgyemtől, de mielőtt elbocsájtott volna — megköszönte szivességemet s kért, menjek el lakására, majd ott meghálálja fáradságomat s jólelkiségemet. Mindezeket udvariasan megköszönve, végre valahára elhagyhattam szép hölgyemet.

Fáradtan, jobbra-balra dülöngélve, mint egy részeg, értem haza. Hálát adtam Istenemnek hogy tyúkszemem a nagy járkálásba nem vált varjúszemmé.

Neki ültem a szobaleány által régen feltálalt vacsorához, de nem izlett, habár a legkedvenczebb ételemet tálalta is fel.

Éreztem, hogy elvagyok fáradva, mint egy hajóhúzó ló s gondoltam, legjobb lesz lefeküdni, pedig barátaimnak megigértem, hogy a „Somosyba" még találkozunk. Nem baj, hagy várjanak, ma nem megyek.

Czigarettára gyujtottam s unalmasan, fáradtan levetköztem. Elkészitettem a szükséges tárgyakat, a mi esetleg éjjel kell, a revolveremet pedig az ágyam melletti kis asztalkára tettem, hátha erre is szükség lesz.

Lefeküdtem. Alvó félben levő czigarettem kiesett a kezemből s rá kis időre elnyomott a buzgóság s elaludtam.

Alig alhattam egy órát, halk kopogtatást hallok ajtómon. Ez ismétlődött egy párszor, a melyre erősebb következett.

— Kérdem — ki az?

Nem felel.

— Ki az? — orditok torkom szakadtából.

— Tessék kinyitni!

— Ki az?

— Özvegy Szénássy Nándorné ő nagysága inasa.

Mit s miért keres engem most ez inas?

Felsőt huztam magamra, meggyujtottam a gyertyát s kinyitottam az ajtót.

Belépett az én éjjeli vendégem s se szó, se beszéd, egy rózsaszinü, illatos kis levélkét nyujtott át.

Reszkető kézzel felnyitottam az illatos levélkét s álmos szemmel, lassan haladtam az egyes sorokon keresztül.

Elolvastam.

Özv. Szénássy Nándorné. Ki lehet ez?

Gondolkozok, de a sok ismerős hölgyeim között e névre nem akadtam.

Most menjek éjnek idején látogatóba?

Nem.

Vissza izenem özv. Szénássyné ő nagyságának, hogy bocsásson meg, de most nem mehetek.

Inasa elment.

Bezártam az ajtót s lefeküdtem. Sokáig gondolkoztam özv. Szénássy Nándorné ő nagysága neve fölött, én nem tudtam ráakadni, hogy ki lehet.

Már majdnem elaludtam, ujra kopog valaki ajtómon.

Mérgesen nyulok revolverem után s elhatároztam, hogy akár ki lesz is — lelövöm.

Kinyitom az ajtót, hogy szándékom végrehajtsam, de visszariadtam, mert éjjeli vendégem az előbbi inas volt. Egyik kezében lámpát s a másikban egy, az előbbinél szebb s illatosabb levélkét tartott.

— Mit akar?

Erre átnyujtotta a kezében tartott levelet.

Mérgesen nyitottam fel s most már gyorsabban olvastam ennek tartalmát.

Ismét kér, menjek azonnal.

De ki lehet az, aki engem most 11 órakor éjjel látogatóba fogad?

Mindegy, akár ki legyen is — elmegyek.

Gyorsan felöltöztem, biztonság kedvéért a revolvert zsebembe vágtam s az inassal vigyázva haladtam le a lépcsőn.

Lent az ajtónál hintó várt.

Az inas kérésére belevetettem magam, amire az megindult s gyors vágtatással haladt, de hogy hova, azt nem tudtam.

Fél órai út után a hintó egy szép, magas ház előtt állott meg.

Az inas kinyitotta annak ajtaját s kért, hogy kövessem.

Én engedelmeskedtem — s fölvezetett a második emeletre. A lépcsőháztól oldalt egy ajtó elé vezetett. Megnyomta a villanycsengő gombját, amire az ajtó azonnal föltárult. Az inas az előszobába tuszkolt s ott a szobaleány vett pártfogás alá. Bejelentett urnőjének, ki elrendelte azonnali bebocsájtatásomat.

Kopogtatok a kétszárnyu nagy ajtón.

— Szabad!

Belépek. Udvariasan meghajlottam s meglepetésemben majd hanyatt vágtam magam. Belépésemkor egy fekete ruhába, csinosan fölöltözött hölgy kelt föl a zongora mellől, ki nem más volt, mint a ma délutáni hölgyem, kit kalauzoltam: özv. Szénássy Nándorné ő nagysága.

Igen szivélyesen fogadott s örült, hogy kérésének eleget tettem (kedvem ellenére).

Leültetett.

Beszélgettünk a nap lefolyt eseményeiről, mely rám nézve nem a legjobb nap volt.

Később bocsánatkérés mellett távozott s mig magamra maradok, apró csecsebecséit, albumjait s zongoráját ajánlotta fel unalom üzőül.

Elfogadtam — s eltávozott.

Özv. Szénássy Nándorné ő nagysága, mint emlitém, igen megnyerte tetszésemet s igen nyájas, barátságos volt hozzám, ezért egész otthoniasan éreztem nála, már az első látogatás alkalmával is magam. Elkezdtem tehát az általa felajánlott unalomüző tárgyakat nézegetni, forgatni. Utóljára a zongora maradt. Szép, gazdagon aranyozott s ébenfából volt készitve s billentyűzete valódi elefánt csontból. Mellé ültem, de játszani nem tanultam s igy nem tudtam valami darabba belefogni. De mégis! Nagynénémnek, még mikor iskolás diák voltam, volt egy rossz ládához hasonló zongorája, amelybe a tyúkok jártak fészkelni, tojni, na meg költeni is, s hozzá még kalapácsainak hiánya — nagynénném fogmennyiségével vetekedett. Ezen a zongorán tanultam én egy szép, nehéz s kedvelt darabot (csak egy ujjal) a:

Szeretnék szántani
Hat ökröt hajtani . . .

Ez jutott most is eszembe.

Hozzá fogtam nagy bölcsen, hogy majd az én urnőmnek örömére eljátszom. De nem sikerült. Ekkor kocsi zörgést hallottam, amely a ház előtt megszünt. Elpróbáltam még egynehányszor s a mikor a végére jártam, a mellék-szobába lépteket s utbaigazitó szavakat hallottam.

— Erre tessék, itt van bent a szobába.

Nem tudtam elgondolni, kik vannak kint, de a háziasszony utbaigazitó szavait kivettem — s megismertem.

Fölkeltem a zongora mellől s kalapom után nyultam, hogy elillanok, mert különben még bajba kerülök.

Kivülem a szobában nem volt senki, s igy mindjárt tudtam, hogy engem keresnek s hogy özv. Szénássy Nándorné ő nagysága kelepczébe keritett. De miért?

Őt nem sértettem s nem is loptam meg, de hát akkor miért kerestet?

Alig teszek egynehány lépést — az ajtó feltárul s azon négy uriember s a ház urnője léptek be.

— Ő az, fogják el!

Széjjel nézek, kinek mondja ezt a ház urnője?

— Ő az, — kiáltá — szegény férjem gyilkosa; az Istenre kérem önöket, fogják el!

Csodálkozásom nőttön-nőtt s most már tudtam, hogy engem gyanusit özy. Szénássy Nándorné urnő férje gyilkosának.

A négy uriember megakart fogni, de én revolverem után nyultam s udvariasan kérdeztem: kikhez legyen szerencsém.

Kabátjukat félre húzták s a mellényükön megláttam a titkos rendőri jelvényt. A bemutatás megtörtént s ezután a négy ismerős uriember felszólitott — kövessem őket a törvény nevében.

— Én? S miért?

Erre özv. Szénássy Nándorné vette át a szót. S zokogva kéri a titkos rendőröket, fogjanak meg s hurczoljanak el, mert én vagyok az ő boldogult férjének gyilkosa.

— Én nem vagyok — mondám — mert férjét asszonyom soha életemben nem láttam s e házban pedig ma vagyok először.

— De igen, ön az, ezelőtt két évvel történt a szomoru eset.

Erre a titkos rendőrök — az én új barátaim — megfogtak s erővel tuszkolni akartak az ajtón kifelé.

Nem vettem a dolgot tréfának s erős lökdösés, ütés fejlődött ki köztem s új ismerőseim között.

Végre — sok lúd, disznót győz — kihúrczoltak a folyosóra. Ott se hagytak békét, ujra egymás hajába kapaszkodtunk s kezdtek a lépcsőkön lefelé húzni. Egyszer csak egyik barátom lába megbotlott — elesett, én rá s a többi barátaim én rám s igy egygyé olvadva gurultunk lefelé.

Utközben a lábam a kellemes barátkozás között belevágtam — az ágyam szélébe — s f ö l é b r e d t e m.

E kis kaland utóhatását a lábamon két hétig viseltem, mert alaposan megtaláltam az én barátomat rugni.

Szerkesztői üzenetek.

Abonyi. Hogy ön Abonyi-ra akarja változtatni a nevét: szép dolog. Hogy gyakran és melegen gondol szülőföldére: még szebb dolog. Hogy mi vonza önt ide, ebbe az egyszerü alföldi városba, mikor itt már senkie sincs: arra mi felelni nem birunk. Ez olyan sajátságos érzés, amit megmagyarázni eddig még nem birtak. A régi görögök hitregéje szerint is Antaeus, a 60 öl magas óriás anyjától, a szülőföldtől nyerte erejét. Antaeus ugyanis (mint a régiek hitték) Neptunnak, a vizek istenének és Gaeának, a föld istennőjének a fia volt. Tehát a földtől született s a szülőföld olyan erőt adott neki, hogy senki sem birta legyőzni, mert anyja, a föld, amint vele érintkezett, mindenkor ujabb, meg ujabb erőt adott neki. Csak Herkules birt rajta kifogni, az feltartotta a levegőbe s ott fojtotta meg. Ez a régi hitrege szépen jellemzi a szülőföldet . . . a hazát. Nem is szabad, de nem is lehet ettől az erőtadó szülőföldtől teljesen elszakadni; bár a physikai közellétet gyakran csak a gondolatban való közellét pótolja. De az is kötelék. Hogy aztán az ember minden hangot szivesen hall, a mi szülőföldét idézi emlékébe: az nagyon érthető, — kivált ha az a hang — mint ön mondja — szivélyes és meleg is. — A viszontlátásra.

N. N. Ujpest. Beküldött versezetét közöljük e helyütt; lelke rajta, ha nem épül azon olvasó közönségünk:

Ó imádott Sarolta!
Bár sok őt letarolta,
Sok hő vágyat elolta
Ádám és Éva ólta,
Szivem őt fel karolta
S már megnyugszom azóta —
Itt végződik a nóta!

Ennek pandanjául mindjárt másikat is irunk önnek:

Itt a jó bor malaga,
Lábad ide, nem oda!
Jó bor volt tán valaha,
De kisült, hogy csala a';
Keresztanyád hajaha,
Töle falnak szalada!

HIRDETÉSEK.

Köszönet nyilvánitás.

Alólirott azon alkalommal, hogy t. Löffler Miksa úrnak szolnoki szabóüzletében a

szabászati állást

elfoglaltam, elmulaszthatlan kötelességemnek tartom, hogy mindazon tisztelt megrendelőimnek, kik ezideig bizalmukkal megtiszteltek, a leghálásabb köszönetem nyilvánitsam; egyszersmind felkérem, hogy továbbra is kegyeskedjenek pártfogásukkal megajándékozni ujabb állásomban.

Abony, 1898. aug. hó.

Alázatos szolgájuk

Piros János,

3—3 szabó mester.

Lakház bérbeadása.

Helyben, a szolnoki utban lévő, CZETTEL PÁL örökösei tulajdonát képező

lakház,

áll 7 szoba, 2 konyha, 2 éléskamra, padlás és pinczéből, azonnal, vagy október 1-től bérbeadandó.

Felvilágositással szolgál:

Pintér Gyula.

Nyomatott Szerdahelyi Jánosnál Abonyban.